

عنوان مقاله:

مطالعه نقش پاپوش ها و نمادهای اصلی آن در اقوام زعفرانلو و شادلو ایل کرمانج خراسان

محل انتشار:

فصلنامه پیکره، دوره 10، شماره 24 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

علیرضا شیخی - دانشیار گروه صنایع دستی، دانشکده هنرهای کاربردی، دانشگاه هنر، تهران، ایران.

عصمت فیاض - کارشناسی ارشد هنر اسلامی، موسسه آموزش عالی فردوس، مشهد، ایران

میترا شجاعی مقدم - کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه پیام نور، بجنورد، ایران

خلاصه مقاله:

بیان مسئله: اقوام کرمانج که به دستور شاه عباس صفوی برای حفاظت از مرزهای شرقی، از غرب کشور به خراسان کوچانده شدند، عمدتاً دامدار و مانوس با طبیعت هستند. از جمله تولیدات ایشان، بافته های پاپوش با طرح و نقش قابل تامل است. پاپوش ها شامل جوراب پشمی، پتاوه و چاروق است که زن و مرد عشایر با بافت و دوخت و دوز آن به روایت زندگی و خاطرات خود می پردازند. در این پژوهش به چستی نقوش پاپوش اقوام زعفرانلو و شادلو و همچنین چستی مفاهیم نمادین آن ها که باز نمود فرهنگ بصری این اقوام است، پاسخ داده می شود. هدف: دسته بندی نقوش و بازشناسی نمادهای برتر و معنا و مفهوم در پاپوش های اقوام زعفرانلو و شادلو در شهرستان های شیروان، بجنورد، قوچان و کلات نادری هدف این پژوهش است. روش پژوهش: رویکرد تحقیق، کیفی است. این تحقیق از نظر هدف، بنیادی و ماهیتی توصیفی و تحلیلی دارد. جمع آوری مطالب کتابخانه ای و نیز میدانی و شامل مصاحبه و عکاسی است. یافته ها: پاپوش های ایل کرمانج به سه نوع جوراب، پتاوه و چاروق تقسیم می شوند که تنوع نقوش در جوراب ها بیشتر از نقوش پتاوه و کفش است. نقش پاپوش ها، حیوانی، گیاهی و هندسی اند و مهم ترین خصیصه، انتزاعی و هندسی بودن آن هاست. کاربرد و معنای نقش ها تا اندازه ای همپوشان و در برخی طایفه ها متفاوت است. منبع الهام نقوش و باورهای ایل کرمانج طبیعت، گیاهان، پرندگان، حیوانات، امور روزمره و شرایط اقلیمی است. در هنر کرمانجی می توان نمادهایی چون برکت، حاصل خیزی، قدرت، استقامت، تجدید حیات، زندگی، باروری محافظت کننده و آسیب رسان و نیروهای فرامادی و کیهانی را پی جویی کرد.

کلمات کلیدی:

عشایر کرمانج، زعفرانلو، شادلو، پاپوش، نقوش و نماد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1422885>

